

S Z A B O L C S

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Vasuti-ut 17. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képv. van.

A készfizesítés.

Irta: S. K.

A bankszabadság meghosszabításáról szóló törvényjavaslat benyújtásával egyszerre tisztán áll a készfizesítés kérdése is. Hónapokon át folyó tanácskozások után, ezergyanusítástól kísért alkudozások eredményeképpen előttünk áll azon formula, melyben közgazdaságunk egyik legjelentősebb kérdése nyer 1917-ig elintézt. Magyarországon régi politikai gyakorlat, hogy minden kérdésből pártérdeket szolgáló korteszakaszt csináljanak. Nem mintha egyáltalában nem volna érzékünk a közgazdasági kérdések iránt, nem mintha a kormány hatalom olyan gyenge volna, hogy állás foglalása semmit sem nyom a latban, hanem egyszerűen azért mert nálunk bármily fontos kérdéstről van szó mindég első az egyén, a párt. Ennek a szomorú valóságának eredménye azután, hogy a közgyakran a legnagyobb sérelmeket szenved csak azért mert az illetékes tényezők elhatározására legkülönbözőbb elemek gyakorolnak befolyást. Ha pedig saját előnyükre engedményeket nem tudnak

kicsikarni, akkor bonckés alá veszik a törvény javaslatokat és mindazt, mit a keletkezés stádiumában felelőtlen gyanúsításokkal kísérték, azt a megszületés után egyszerűen kiforgatják és félremagyarázzák, hogy ezuton is az ellenpárt rovására politikai népszerűséget szerezzenek. Mi nem fogunk soha ilyen politikához hozzászokni és épp úgy megmondjuk valaminek a hibáját, mint az előnyeit. Ezen ítéletünkben semmi más nem gyakorolhat reánk befolyást, mint azon válasz, melyet akkor nyerünk, midőn azt kérdezzük magunktól, hogy helyes-e azon cél, jó-e azon eszköz, melyről szó van.

A készfizesítés felvételének legnagyobb előnye, hogy megszünteti azt a különbséget, mely a külföld és hazánk pénze közt van. Véget vet annak a helyzetnek, mely ma uralkodik, midőn a külföldre teljesített fizetések jelentős költség többlettel járnak.

Veszélye a készfizesítésnek, hogy olyan államokban melyeknek mérlege passiv: arany kiözönlést okoz; ez az arany pedig drága és megőrzése nagyon nehéz még áldozatok árán is.

Mely törvényjavaslat fog tehát legjobban megfelelni a célnak? Okvetlen az melynek sikerül biztosítani a készfizesítés előnyeit, de annak veszélyei nélkül. Mi Lukács javaslatában ily törekvést látunk. A törvényhozás kötelelezi a bankot, hogy minden erővel a disparitás megszüntetésére törekedjen s ezzel mintegy előkészítse az átmenethez a talajt. A készfizesítés felvétele megszűnik politikai kérdés lenni és szakkérdéssé lesz melynek megoldása teljesen a bank hatás körébe vag.

Itt azt mondhatná valaki, hogy ez nem egyéb, mint a kérdés mesterséges elodázása, melyet kibuvóul talált fel a kormány, mikor lefelé már nem licitálhatott, többet pedig elérni nem lehetett. Pedig ez is tévedés. Mert a készfizesítés ma megkezdeni pénzügyi lehetetlenség, megkezdését datumhoz kötni pénzügyi kiskoruság, mert az hogy mikor lehet megkezdeni a készfizesítést teljesen gazdasági helyzetünktől, a pénzpiac állapotától függ. mit egyedül egy bank, nem pedig a parlament tud elbírálni.

Egy régen vajudó kérdés is elintéztét nyer a javaslatban, mely az osztrák

TÁRCA.**Ádám Nyiregyházán.**

A múlt év valamelyik napján, a mennyország kapuja tárva-nyitva állott, mögötte pedig a szentek tömege tolongott. Közvetlen szent Péter mellett, ki a hatalmas aranykapu egyik szárnyának dőlt, állt ősapánk Ádám. Nagy beszélgetésben volt a szent portással, és a tömeg zűmmögő zaja dacára elleshetjük beszélgetésüket:

— Mondd öreg, — szól Ádám, biztos, hogy ma jön tisztelegni a nagy farkas, kit elsatnyult utódaim Halleynek neveznek?

— Mára jelentette jövetelét, őcsém — válaszolá szent Péter. Az Ur pedig várja már. De miért zug a tömeg?

— Kívánja jöttömöt? hangzik a két beszélgető szent előtt egy felhőből.

Egy hat szögletben hegyes mosolygó arc jelenik meg; elegáns, finom. Frakkban van, hosszú kévefarkát apróbb csillagok hozzák.

— Szervusz Péter bátyám, szól a Halley üstökös (mint olyan), hogy vagy? Mit csinálz öreg? De régen láttalak! Te, légy szives, mutass be a többi szent hölgyek és uraknak!

— Halley ur — szól szent Péter a nagy csillagra mutatva a szentekhez — ez itt mellettem Ádám ur, a legrégebb cég, „Ádám & Éva“ cég tulajdonosa. Ez itt Ábel, az agyonütött ur, ez meg Éva asszony, fentemlitett cég gépirónője, ez a tucat apostol, ez itt . . . stb. stb.

— Örvendek, örülök, enyém a szerencse — szól Halley — jónapot, alászolgálja, kezécsokolom, kisztihand, van szerencsém . . .

— Akkor vegyen sorsjegyet! Nagyon olcsó! Biztos siker! Tessék nagyságos Halley bácsi! — így szól egy pasas, ki Halleyhez furakodott és piaci légyhez illő viselkedéssel kínálta sorsjegyeit.

— Kuss! Dörgé Péter, a kapus — már megint pimaszkodik! — Majd az Üstököshöz fordulva mondá:

Ez egy szerencsétlen, örült sorsjegy-vigéc. Három hete van nálunk, de még mindég nem tudtam leszoktatni az örökös sorsjegy ajánlásról! De te, édes őcsém fáradt leszel, jer be lakásomra, majd eljárszunk egy kalábert, amíg az Ur fogad!

Szent Péter lakása a menyország végén van, így tehát a szentek hosszú sorfala között mentek végig karonfogva: Szent Péter és Halley, Ádám mögöttük jött. Örökösen csak az üstökös farkát bámulta; egész szerelmes volt bele.

Halley ur pedig nézelődött a szentek között. Hirtelen kérdé egyik dicsőltre mutatva:

— Ki ez a rongyos kabátos ifju?

— Ez József, válaszolt Péter — azért rongyos a kabátja, mert elszakadt, mikor a

Putifárné őnagysága aljas ajánlatai elől menekült és az vissza akarta tartani!

— De ez már mégis borzasztó, hát itt még a csecsemők is isznak? Szólt Halley egy előttük tők részegen botorkáló apróságra.

— Ez meg, őcsém, halva jött a világra és a teste spirituszban van a nemzeti muzeumban! Hát Ábrahám tata hol van?

— Nem jöhetett fogadásodra, mert Lázár pihen a keblén!

— Nézd csak öregem — szól bizalmasodva Halley — én csak négyesbe tudok kalábertezni! De amott jön egy előkelő alak! Meghivom, ha megengeded!

— Tessék!

— Pardon! szól az előkelő alakhoz Halley, kihez van szerencsém?

— Én III-ik Leó pápa vagyok — válaszolá hidegen az idegen.

— Abtretien! dörgé Halley. Mehet! Én egy negyediket keresek!

— No de itthon volnánk, szól Péter. Parancsolj befáradni! Majd ketten huszonegyezünk, Ádám pedig kibicelni fog. Jó lesz?

— Gemacht! szól Ádám, és beléptek.

S míg a két öreg kártyázott, Ádám apánk elábrándozott a Földről. Vajjon milyen lehet most odalenn az élet?

Mint hallotta, az idén gyenge alma termés volt, és az Ur ítéletei után itélve az emberek

EISLER KÁROLY utóda

divatáruháza Nyiregyháza.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy elődöm,
Eisler Károly ur tevékenységével

nagy karácsonyi vásárt rendezek, mely alkalommal az összes ajándéknak alkalmas cikkeket félárban árusítom el, a miről kérem a n. é. közönséget minden vételkényszer nélkül meggyőződni.

Kiváló tisztelettel EISLER KÁROLY utóda.
Kézmunkák félárban. — Tiszta selyem Blusoknak 10 K drbja.

és magyar államkincstárak által befizetett aranyat a befizetés arányában osztja el a szétválás esetére.

Elérjük tehát, hogy a bankot törvényileg a disparitás megszüntetésére kötelezzük, hogy a készfizetés megkezdésére jogosítsuk fel s végül, hogy az országnak az öt megillető aranyalapot biztosítsuk. Aki ebben nem lát fokozatos fejlődést, mely azon cél felé visz, hol közgazdasági pénzügyi megerősödés után az önálló bank eszmája ragyog: az vak, vagy nem akar látni

Hol legyen a piac?*

Utóbbi időkben nagy a forrongás — elsősorban az iparosok és kereskedők — másodsorban a vásárló, főleg hölgyekből álló közönség soraiban. A Kossuth-tér rendezése folytán átmenetileg széjjel és alkalmatlan helyre szórt piaccal senki sincs megelégedve. Kivált most voltak tűrhetetlenek az állapotok mikor az esős őszi épen a piac helyén rettenetes nagy sarat okozott.

Itt is, ott is fölhangzott a panasz de egyöntetű felzúdulásban csak most tört ki, mikor az átmenet kezd nagyon hosszú lenni.

Hogy a jelenlegi állapotok tényleg mindenkinek érdeke ellen valók: azt elismertetni felesleges. Ha pedig valami a nagy összességre nézve sérelmes akkor már sürgős intézkedésre van szükség. Mindössze arról kell behatóan tanácskozni, hogy milyen képen lesz legmértányosabb, legelőnyösebb a piac elhelyezése?

Kézen fekvő dolog, hogy — mint mindenkor — ezuttal is nagyon eltérőek a vélemények. Részint bizonyos fokig az érdek, részint az emberi természet, hogy a gondolkodások nem egyezők: különböző képen szeretnék a piac el-

*) Tekintettel a városban most folyó mozgalomra, közre adjuk minden megjegyzés nélkül egy olvasónk e beküldött cikkét. Ugy az ellenkező véleményen levők sorainak valamint ami álláspontunknak közzétételének jogát fenntartjuk magunknak.

sokat, nagyon sokat esznek a tiltott almákból! Hopp! Van egy tervem! Véghez viszem!

Brrr! Brrr! Br! szolt a csengő.

— Ez nekünk szól, mondá egy „fuces“ kiáltással eldobva kártyáját Péter — gyere Halley, menjünk az Ur magas színe elé.

A kihallgatásnak vége. Az Ur kijelölte Halley utirányát és célját: a föld pusztulását. Az Isten bosszuló keze, Halley pedig távozott. A kapuban elbucszott Pétertől, ki egy hatalmas rugással útnak indította.

Dörögve záródott be a kapu és Péter nem vette észre, hogy Ádám eltűnt, hogy a Halley farkába kapaszkodva, ő is elrepült a földre.

De egy angyal jó s puhogva szól:

— Hol van Ádám? Az Ur hivatja!

Tüvé tették érte az egész menyországot, de Ádám nincs, eltűnt!

Reszkető térdekkal jelenti a rémesetet Péter. Az Ur szent homloka mérges barázdákba húzódik.

— Kukkeremet! dörögi.

Mérges dobbanással rugja szét az Ur az egyik felhőt és kitekint rajta, majd hirtelen felkiált:

— Látom a gonoszt! Engedelmem nélkül távozott! Büntetésből egy csúf helyre küldöm: a földre, hogy még egyszer végig élje megteremtését!

— De Uram, szolt Gábiel arkangyal, ha végpusztulást rendeltél a földre, hogyan élhet még egyszer Ádám?

S az Ur gondolkodva szolt:

— Megkegyelmezek a földnek!

(Folyt. köv.)

helyezésének fontos kérdését megoldani. Ez pedig nagy zavart támasztott. Sőt félt, hogy épen ez összeütközés ártani is fog az ügynek. Nemes versengések közepette is szenved sebet az ártatlan nagyon óvatosan kell itt is eljárni, hogy a vásárlók ne adják meg az árát.

A két főbb irányzatot röviden vázoljuk. Egyik hatalmas tábor azt követeli, hogy a piac jöjjön vissza régi helyére. A Kossuth-téri parkot rombolják szét, kövezzék, vagy aszfaltozzák ki. Akkor egy olyan nagy területet kapna a város, hol minden elférne.

A másik párt a Zöldség-térre szeretné telepíteni az egész piacot. Három hatalmas telket a fogház háta megett megvennének, a rajta levő rozoga házacskákat lebontanák. Ezzel mindjárt akkora hely állana a város rendelkezésére, melyen majd annak idején egy vásárcsarnokot is lehetne emelni. Ilyenképen egyelőre ez csak szép álm. Hogy — talán a közel jövő is — ennek a tervnek szükségességét bizonyítja, az kétségtelen. De most határozottan úgy fest a dolog, hogy a piacnak a régi helyre való visszahozatala előbbre való.

Csak hogy nem úgy, amint gondolják azok, kik emellett állást foglalnak. A nagy költséggel létesített, s a város szépségét hathatósan emelő park szétbontása célszerűtlen volna. Nincs is reális szükség, mert egész szépen el lehet intézni mindenki kívánságához képest ezt az ügyet anélkül, hogy a már meglévő park rovására essék.

Körülötte elfér minden iparos sátra, ott nem lesz sár sem (legfőleg por) a kereskedők forgalma is megmarad, s a vásárlóknak nem kell örökös piszok között járkálni. Hogy azonban itt minden el nem fog férni, az bizonyos. Épen ezért egyes élelmi cikkek elárúsítását áttesszik a Zöldség-térre. Itt lennének a tejet, tej termékeket, zöldséget árusító kofák s azok, kik nagy szekerekkel jönnek be a piacra.

Ehhez a két helyhez már hozzá szokott a közönség. Részükről tehát nem lesz — hihetőleg — kifogás. Az érdekelt kereskedők sem fognak panaszkodhatni, mert a forgalmuk meglesz úgy a Kossuth-téren, mint a Zöldség-téren. Lehet, hogy valamivel kisebb, mint eddig, de hát elvégre is úgy tenni valamit, hogy érdek-összeütközés esetén is meg legyenek elégedve nem lehet. Akinek a nevében megindult a mozgalom s akik valóban nagy többségben vannak: a közönség, helyesléssel veszi majd tudomásul ezt a módozatot. Egyébről meg most nincs szó.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIXÁSVÁNYVIZ
B A K T E R I U M - M E N T E S
természetes ásványvíz
ÜDÍT GYÓGYIT. ÜDÍT GYÓGYIT
Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykó- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.
ORVOSLAG AJÁNLVA.
Főlerakat:

Wassermann Sámuel
fűszerkereskedésben
Nyiregyháza.
Telefon szám 121. 469-5-21

A tudomány népszerűsítése.

A Bessenyei-Kör szabad liceuma a tél folyamán a főgimnázium dísztermében a felnőtt közönség részére népszerű tudományos előadásokat rendez, melyeknek tárgyát esetről-esetre a helyi sajtó fogja közölni.

Ezen előadások részben sorozatos, összefüggő, részben egyes, külön előadások lesznek; az előbbiek ingyenesek, az utóbbiakért 1-1 korona beléptidíjat szednek.

Sorozatos előadásokat tartanak: Billa Jenő, dr. Hoffmann Mór, dr. Klekner Károly, Leffler Sámuel, dr. Mikecz Miklós, dr. Prok Gyula, dr. Stróbl Villibald, dr. Vietorisz József, — külön előadásokat: dr. Cholnoky Jenő, Geduly Henrik, dr. Eötvényi Nagy Olivér, dr. Pröhle Vilmos.

Az előadásokat rendszerint pénteken d. u. 5¹/₂—7 óráig tartják; a belépésre jogosító jegyeket az előadás napján s az azt megelőző napon d. u. 2—3 óráig osztják ki a jelentkezők között a főgimnáziumban.

A megnyitó ingyenes előadás 1910. december 9-én pénteken d. u. 5¹/₂ órakor volt a főgimnázium dísztermében. Előadók voltak: Vietorisz József dr.: a „Szabad tanítás és nemzeti műveltség“ről és Radó Endre dr.: „Az emberi testről.“

Az első előadáson tehát már túl vagyunk. Hogy a cél nemes, pártolásra méltó: erről vitatkozni sem kell. Akiben csöppnyi érzék van a kultúra iránt, az belátja, hogy milyen nagy hézagot pótol a szabad liceum intézménye. A tömegek művelésének nagy kérdése hatalmas lépéssel fog előre menni.

De éppen ennél a pontnál egy pillanatra meg kell állni. A cél az, hogy azokat, kiknek nincs már módjukban rendszeres tanulással fejleszteni hézagot tudásukat, népszerűen tartott előadásokkal vigyék előre a tudás mezején. Ezt azonban a jelenlegi beosztással elérni nem lehet.

Amíg fél hatkor kezlik meg az előadásokat, addig éppen azoknak legnagyobb része, akikre számítanak, nem jelenhet meg. Iparosok, kereskedők, tanítók jó része ez időben el van foglalva, tehát magától értetődik, hogy a liceumot nem látogathatja. Pedig épen ezek érdeklődésének leginkább.

Remélhetőleg módját fogja ejteni a szabad liceum elnöksége, hogy ezt a dolgot rendbehozza, minthogy a kitűzött szép cél azt elengedhetlenné teszi. Ha módját tudná ejteni annak, hogy az előadások idejét az esti órákra tegyék át (8 óra, fél kilenc) mindjárt nagyobb közönségre lehetne számítani.

Ha már — jelen felfogásukkal ellenkezve az ilyen megoldás — legalább kísérletképpen rendezzenek egy-két előadást este, s akkor majd összehasonlíthatják az eredményt. Mert a mi belátásunk szerint a délutáni előadásoknak csak vasárnap van helye.

Nyílt kérdés.

— Miért választotta Zilahy épen a „Balga szüz“ és „Testőr“ című szindarabok előadását?

— Mert az olyan szüznek, amelyik balga szüksége van test örre.

Uj magyar nyelv.

II.

Az előbb mondottakban azt állítottam, hogy a nyelvészet, a nyelv törvényeiül, a nyelvszokásokat ismeri el s ebből az következik, hogy a nyelvtan változhat, szabályait tehát nem lehet és nem kell, minden esetben vakon követni.

Szóval: a nyelvészokás szabályozza a nyelvtant, azaz: a nyelvtan alkalmazkodik az általános nyelvészokáshoz.

A cikkirő azonban avval, hogy egyrészt a grammatikát tekinti a nyelv fekező és irányító eszközének, másrészt pedig avval, hogy a nyelvészokásokra hivatkozik: saját magának mond ellent.

A cikkirő szavai szerint, az én tételem így módosulna. A nyelvtan szabályait „a nyelvnek fejlődése dacára (talán ellenére!) okvetlen meg kell tartani“ mert „ezeket a grammatikai törvénye-

ket respektálja mindenki, aki magyarul beszél és ír."

Hiszen a cikkíró egész cikkében azt bizonyítja, hogy a nyelvtan szabályait senki sem respektálja —, „hanem ellenkezőleg, úr, paraszt, képviselő, bíró, hírlapíró, sőt — horribile dictu — szépiró, mind *tatik*, — *tetikezik*, *azonozik*, *kinéz* s ma már egy egész új magyar nyelv zeng bércezen rónán, hivataloszában és szerkesztőségeiben, a szószéken és íróművekben."

Melyik tehát az a gramatika, amelyet a cikkíró, a nyelvfejlődés világitó-tornyanak tart?

Ki írta? hol jelent meg? mely iskolákban használják iskolai könyvül?

Bizonyítékokat, megdönthetetlen okadatokat kérünk!

Nem hihetjük, hogy akad széles e hazában csak egy nyelvtan is, mely azt tanítja, hogy a *tatik-tetik*, a *dacára* (a helyes *ellen* és *ellenére* helyett) az *által* (szenvető ige, szenvető jelentésű melléknévi igenév és műveltető ige mellett) használható.

Hiába fog cikkíró ilyen nyelvtant keresni, bizonyosak vagyunk, hogy fáradozása sikertelen marad!

Most rá akarok térni a cikkíró két állítására.

Azt állítja ugyanis, hogy a nyelv szelleme a gramatika „s ennek is inkább az alaktani része az, ami a nyelv szellemének legmegbízhatóbb megnyilatkozása."

Aki valaha, ha csak egy kicsit is, foglalkozott a magyar nyelvészettel, nagyon jól tudja, hogy a magyar nyelv nemcsak szókat vett át némely idegen nyelvből, hanem nyelvünkben igen sok idegen eredetű hang, képző, viszony- és határozó- szó, sőt idegen eredetű mondat-szerkezet is van.

Ilyen hang például a palócok ajakzárás nélkül képzett „a” hangja, mely tót hatás alatt fejlődött ki. (L. Balassa József: Magyar fonetika 73. l.)

Idegen eredet képzők például: a német-í képző (Tóni, Jancsi); a tót *ka* és *ko* (Borisika, Ferko); a szláv *nik* (tárnok, udvarnok); a melléknévképző „s” (kapus, csikós), mely török eredetű s egyéb sok más. (Török eredetű a csak szócska, a latin a *persze* = *per se*).

Azt hiszem, ezek után nem kell még külön bizonyítanom, hogy a gramatika nem a legmegbízhatóbb megnyilatkozása a nyelv szellemének.

Millig Gyula.

(Folytatjuk.)

NAGY

KARÁCSONYI

**vásárt
rendez**

az olcsóság és szoliditásáról
széles körben ismert

**Sándor
Rezső**

órás és ékszerész

Nyiregyháza, Városház-u. 3.

Óriási választék.

Utólérhetetlen olcsó árak.

TELEFON 129.

Szőrme boák és muffok minden kivitelben a legolcsóbban kaphatók
Kohn Ignácz női-, férfi divat és rövidáru üzletében.

Kifogyhatatlan rovat.

A drága hús.

Hús drágaság viszhangzik most
az egész országban,
Erről folyik most a vita odabent
a Hazban.
Országszerte tanácskoznak gyűléseken,
otthon,
Ki fog vajha segíteni, ezen a
nagy bajon?

Össze rőffent az Országnek összes
rendőrsége,
Felutaztak gyűlésezni a szép
Budapestre.
Rendőrségünk „főembere” is oda
utazott,
De olcsóbb húst nekünk onnan
bizony ő sem hozott!

Egy „tanácsot” hozott nekünk, minthogy
drága a hús,
Legyen itt minden benszülőtt,
vegetáriánus?
Éljen soká „Berti bácsi” az Isten
éltesse,
Nyiregyházát „drága hústól” így ő
megmentette!

Ugy is jó dolga van . . .

Gy. városban történt egyik október hó elején, hogy az ujjoncoknak bevonulásakor, a környékben levő sváb faluból egy gazdag sváb paraszt fia is bevonult, még pedig „esztra” ruhában, nagy csokréttával a sapkája mellett. Egész nap ittak, mulattak, mert csak este 6 órákor kellett neki a kaszárnyában jelentkeznie.

Gy. városban abban az időben herceg F. K. P. volt a téparancsnok, mint az ott állomásozó dragonyos ezred ezredese. Az ezredes egy óriási szál ember, végtelen büszke, de rendkívül jó lelkű ember volt. Este felé, amint a sétatéren rendes sétatáját végezte, arra jött a mi derék sváb baka regrutánk, dülöngözve és dalolva.

Persze reá sem hederített az ezredesre, mire ez megszólította: „Hé! hát te nem tudod mi a kötelességed?” — Regruta: „Má hogyne tünám, 6 óra benn kell lennem a kaszárnyába.” — Ezredes: „Hát azután nem tudod te, hogy ki vagyok én?” — Regruta: „Nem én; még az urat sosem láttam.” — Ezredes: „Én vagyok az ezredes!” — Regruta: „Hiszen akkó az urnak ugy is jó dúga van. Látja én csak közember vagyok!”

„Körül-belül” kör.

Sokszor följegyezték már, hogy a nagy tudósok mindegyike bogaras volt többé-kevésbé. Ebből azt következteti a Bessenyei-kör, mely „a kultúra minden ágát műveli,” hogy neki is csodabogarakkal kell előállani. A vasárnapi ülés tanuskodott is erről. A hivatalos jelentés ilyenképen hangzott: „a pénztárt megvizsgáltuk, legnagyobb, legpéldásabb rendben találtuk. Vagyon van körülbelül . . . ennyi- és ennyi.” Azután: tapjaink számát nem lehet megállapítani. Körül-belül ennyi- és ennyi.

Szép kis rend! Példás rend! Ha pontosan nem lehet semmit sem megállapítani. Hát ez nem „csodabogár?” Az. De nem is lenne „irodalmi (hess!) és kulturális kör,” a Bessenyei-kör, ha nem találkozna benne csodabogár. Csak azon bámulunk, hogy a közgyűlés soraiban voltak értelmes férfiak és nem tűnt nekik föl.

Maga az a Generális . . .

Mózes regruta, ki rövid tartamu katonaszkodása alatt nem ismert nagyobb urat az őket „abriztoló” Kovács káplárnál, először vonult fel, mint kaszárnya őr. Ugyanakor várták a generális, ki „kaszárnya vizitet” volt tartandó és ezt d. u. 3 órára rendelte. Pont 3-kor vo-

nult Mózes az őrszemre és káplárja szörnyen fegyegelve magyarázta neki, hogy mi a kötelessége, ha jön a generális. Mózes ki még soha generális nem látott, kényelmesen sétált fel s alá a kaszárnya előtt. Negyed 4 kor lejött a káplár és ráírvált Mózsira: „még nem jött be a generális?” — Mózi: nem jött. A közlebbi negyed órában még kétszer jött le a káplár, ugyanezt kérdezve Mózsitól, ki hűségesen felelt, hogy: még mindég nem jött. Erre a káplár nagyot káromkodva visszalért a kaszárnyába. — Végre 3/4 kor megérkezett a várva-várt Generális, kit azonban Mózi figyelemre sem méltatva, folytatta sétatját. — Hallja maga ő! Hát nem tudja maga azt, hogy én Generális vagyok? Mózi: Igeen? mogo az a bizonyos Generális? No csak menjen be a kaszárnyába, majd meglátja, hodj mit fogja mogo ott khopni. Zerspringen vern-se. A Kovács káplár ur már háromszor is khereset mogát és ugy kháromkodta wie e betyár!

Kilakoltatás.

Ugyancsak fő most a nemes város feje. Nem tudja mittévő legyen egy bérlőjével. Eltérőek a vélemények s alighanem felsülés lesz vége a kapkodásnak.

Kovács Mórt közgyűlésileg tiltották el, hogy üzletét átruházza Jakobovics Adolfnéra. Mit tett erre Kovács? Mégis kiköltözött a boltból s átadta albérletbe Jakobovicsnének. Szóval kijátszotta a határozatot, mely csak nem engedte meg az átruházást, de nem is tiltotta meg az albérletbe való adást. Itt most a bökkenő! Van-e joga a városnak kilakoltatni Jakobovicsné, vagy nem? Elvész-e félévi házbér, vagy nem? Most ezek nyílt kérdések! Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy — miután a kilakoltatási eljárást megindították: nem utasítja e vissza a bíróság. Nem valami szép világot vetne a várost kormányozni akaró „jogi felfogásra.”

Akaratlan igazság az „Igazságban!”

Az „Igazság” e hó 2-án megjelent számában a „Szabad iskola” című cikkével, mely két embernek erőnek erejével babérkoszorút nyom a fejébe (mert azok ezt semmiből megteremtették) a többek között imígyen sóhajtott fel:

„Bessenyei! Bessenyei! Vajha a te szülőföldeden kiviradna már egyszer a nemzeti irodalom pompás virágfája.”

Bizony Isten ez — most először — becsületes sóhaj volt! — No de ezt azután meg is hozták, a Jacques von Lier Hollandtól és Yvonne Dubel Párizsból. Lám, lám, ki hinné, hogy honnan kerül elő a „nemzeti irodalom pompás virágfája”? Örvendj Bessenyei! Hollandia és Paris szorgoskodik körülöttem. De hol marad a „nemzeti irodalom”?

SZULTÁN
BŐR ÉS DÚS
LITHION
FORRÁS
KIVÁLÓ
VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható Nyiregyházán:
Hibján Sámuel Utóda és Hoffmann Adolf
cégeknél.

TELEFON 129

Hm! Hm!

Lassacskán közzsüségletté vált — a jóslatot beigazolólag — az állandó színház intézménye. A közönség mind sürűbben látogatja, s a szereplők minden erejüket megfeszítik, hogy felszinen maradhassanak. Érthetetlen okból azonban a főbb szerepeket ép a legügyesebb színjátszók kiengedték — a nyilvánosság előtt — kezűkből, s teljesen reá bízta a játékot a kardalososokra.

Az ok: nyilvánvaló! Nagyfélelem jöve rájuk, s ennek utána jónak látták maguk helyett egy nyers, még a színjátszásban nem elég gyakorlott tömeget vezényelni föl — a kritikuskok ellen.

Sicc! Azt tudhatták volna, hogy minden-kivel szemben más a fegyver, s ha már ők visszavonultak a sötétségből mozgatni az egész társulatot, eleve számolhattak volna, hogy a megtévesztés nem sikerült, s azért csak azok maradnak, akik voltak.

A műsor így alakult: Párhuzamos előadások folytak

Hétfő: *A Suhanc* vagy *Saját becsületének(?) orvosa*. Háttérben a *Doktor Szeleburdi*.

Kedd: *Proletárok* háttérben: *Cornevillei Harangok*.

Szerda: *Hülye-e, vagy szemtelen?* (parodia a *Órült-e, vagy szent?*) kocsonya fejű, kocsonya lábú szörnnyekkel, pápaszemes kigyóval, kereszt nélküli pókkal, zseb-rákkal. Nagy látványosság!

Csütörtök: *Szentbernáti barátok*. A címszerepben egy hi'chagyott barát diszeleg.

Péntek: *„Az ördög pirulái”* keverik nagy gonddal, szerettől vezérelve a malteros-legények.

Szombat: *Szókimondó asszonyság!* Nagy rökönnyedés szélében. Aknamunka előkészítése szigorúan „erkölcsi alapon.”

Vasárnap: *Végre egyedül!* nyomában az *Acélkirály*. (Pótdíjak fizetendők!)

A hét általában gyengén sikerült. Ideje volna már kicserélni a tagokat, kik teljesen kimerítették ön magukat. Egyetlen sikert még a Henry Bataille darabjától, a *„Botrány”*-től várnak, amit szorgalmasan készítenek elő, de aligha nem fog visszafelé elsülni a fegyver; s az esetben, hogy a közönség egyhangulag el nem itéli az immáron ripacs-fogásokkal küzdő érdekszövetkezetet, arról nem áll jót:

Dr Fri—eska.

Csak a piac!

— Önt nem izgatja a piackérdés?
— Oh, nem! Én már megoldottam — elméletben.
— ?
— Minden nyíregyházi bolt elé teszek egy külön piacot; akkor talán meg lesznek elégedve!?

TANÜGY.

Megjutalmazott tanítók. A vallás- és közoktatásügyi miniszter újabban *Gáspár Béla* nyírbátori, *László Gyula* nagybákai és *Kovács József* szakolyi református tanítóknak a népoktatás terén szerzett kiváló érdemeik elismerésül 200—200 korona évi személyi pótlékot utaltványozott.

Uj óvónő. A büdszentmihályi községi óvónői állásra 22 pályázó közül a miniszter *Bocsor Jolán* mányi közs. óvónőt nevezte ki. Az ovoda felügyelő bizottságának javaslatát, hogy *Lukács Ilonka* neveztesse ki, a miniszter nem vette figyelembe.

Nyugdíjazás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szikszay Albert* révaranyosi református tanítót nyugdíjazta.

Vásári szünet. Hétfőn, december 12-én a vásár napján az összes nyíregyházi iskolákban szünetel a tanítás.

Tanítóváltások a megyében. Az ujkenézi községi tanítónői állásra *Michna Juliát*, a bökönyi ref. tanítói állásra *Sulyok Dezső* utódjául *Deák Jánost*, a piricsei ref. tanítói állásra *Aranyi Kálmán* utódjául *Gáspár Lajost*, a piricsei róm. kath. tanítói állásra *Kicska László* utódjául *Kiss Antalt* választották meg.

Hirek.

— **Az igazoló választmány ülése.** E hó 15-én tartja ülését a törvényhatósági bizottság igazoló választmánya, hogy a múlt hóban megválasztott bizottsági tagok igazolását eszközölje. Az ülésen *Vay Tibor* gróf főispán elnököl.

— **Zilahy vendégszereplése.** 19. és 20-án rándul át a debreceni szintársulat, hogy szerződése értelmében egy pár élvezetes estét szerezzen közönségünknek. Első este a „*Bulga szűz*” megy. Címszerepét a jeles nyíregyházi fiatal művész nő játsza. 20-án a „*Testőr*”-t mutatják be, s ebben a darabot *Thuryék* viszik.

— **A „Leányegyesület” közgyűlése.** Az az egyesület, mely minden fiataltsága mellett is már oly nagy tevékenységet fejtett ki, s oly törölhetetlen nyomokat vésett be városunk életébe, hétfőn délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart a városháza kistermében. E gyűlés egybehívását a fölszaporodott elintézését igénylő ügyek tették szükségessé.

— **Bessenyei közgyűlés!** Az elmúlt vasárnap tartotta meg rendes közgyűlését a „*Bessenyei kör*” 29 tag jelenlétében. Ülés elején küldöttség ment *Vay Tibor* gróf főispán-ért, kit kiváló egyéniségére és érdemeire való tekintettel a kör választmánya elnökké választott meg. Az új elnök rövid beszéd kíséretében foglalta el az elnöki széket; azután rövid mit sem mondó „titkári” jelentés következett, melyet főváltott *Vietorisz József* dr. előadása a szabad liceumról. Az alelnök beszámolt az ügykezelés körül tapasztalt elismerésre méltó példás „rendről” és ajánlotta, hogy engedjék el a titkár tagsági díját, amit ő erélyesen visszautasított. Megválasztották még egyhangulag a szabad liceumi szakosztály tagjait — s ezzel az ülés véget ért. — Titkár ur! Miért nem jelentette be a „Szabolcs” boykottálását? Megköszöntük volna a jóakaratu . . . reklámot!

— **Ujabb dícsőség külföldön.** Mult számunkban adtunk hírt arról a nagy, káprázatos sikerről, melyet *Hudák Jucika*, városunk nagy művésznője Madridban arat. Ujabb híreink ismét az ő dícséretéről szólnak. A „*Diazio Espanol*” bírálata olyan közvetlenséggel emlékezik meg róla, hogy többet már nem is lehet várni. A többek között ezeket írja: . . . espcialmente el baile infernal del acto tercero, eu el que la senorita *Hudack* demostro su arte, su hermosura y su gentileza. Magyarul: „Különösen nagy dícséret illeti e harmadik felvonásbeli (a *Símson* és *Delilában*) balletet, melyben *Hudák* kisasszony ragyogtatta művészetét, nagy szépségét és nemes, bájos tulajdonságát.” Nekünk a távolból nem lehet hozzá fűzni valónk. Ha nem sajnáljuk, hogy nem gyönyörködhetünk művészetében, csak azért van, mert kárpótól azzal a dícsőséggel, melyet városunknak szerez. Sok szép sikert, dícsőséget kívánunk, mert abból egy sugár nekünk is jut.

— **Jóteköny pincérek.** Van egy kicsiny testület városunkban, mely a maga kevés tag-számával is évről-évre tanúságot tesz könyörület, jó szívről. Ez a pincérek „*Jó Barát*” asztaltársasága. Sok árvának szarították már föl könnyeit, s teszik ezt most is, mikor 15-én délután fél 6 órakor a szegény árvákat kisedő ünnepesség keretében fölruhazzák. Ez, az ő cselekedetük az igazi szeretet, nem a hirszomjas jótekonyság.

— **Bajok a dísznövásár körül.** Azok, akik nálunk a husdrágaságról vilatkoztak, kifeleadték a legnagyobb okot főlemlíteni, hogy két éve alig volt sertésvásár, ami lényegesen hozzájárult a husárok emelkedéséhez. Hogy ezen a bajon segíteni lehessen, *Májerszky Béla* polgármester kérvényt intézett a földmívelésügyi miniszterhez, hogy helyi, konzum sertésvásárt engedélyezzen. Ugyanez ügyben *Kertész Bertalan* főkapitány személyesen is fölkereste hétfőn a minisztert, ki megígérte, hogy 3 nap alatt itt lesz az engedély arra, hogy hizott sertések helyben, helyi fogyasztásra és a ferencvárosi pályaudvarra szállíthatók legyenek. Minthogy azonban az engedély péntekig sem volt itt, sürgönyileg fordultak a miniszterhez, de lapunk zártáig válasz nem érkezett. Így esetleg a nagy vásári felhajtás is elmarad.

— **A tea délután.** Nagy meglepetést tartogat az érdeemes „*Leányegyesület*” holnap délutáni tea-zsurjára. A fölcsigázott érdeklődés — hisszük — nagy közönséget fog vonzani, abban pedig bizunk, hogy a műsor kedves, változatos és minden tekintetben kifogástalan lesz amint volt eddig is kivétel nélkül minden alkalommal.

— **Egy szabolcsi föltaláló.** *Gibás Ferenc*, tiszapolgári lakos már a kiállításon nagy feltűnést keltett új rendszerű motoros ekéjével. E hó 3-án volt az eke fő bemutatója, melyen előkelő vendégek, köztük *Haller József* gr. dr. orsz. képvis., *Melczér Béla* cs. és kir. kamarás, *Sporzon Pál* a kormány képviselőjében stb.-en vettek részt. Mindannyian elragadtatással beszéltek a gépről, melynek rövid idő múlva az egész világon meg lesz keletje és hírneve.

— **Felolvasó est.** Az *I. M. I. T.* holnap este a *Kereskedők és Gazdák* körében felolvasást rendez. A felolvasók nevei biztosítják az est magas irodalmi színvonalát.

— **400 pár bakancs.** Sajnos de úgy vagyunk vele, hogy ritkán van alkalom a nyíregyházi iparral kapcsolatban egy pár dicsérő szót emelni. Ritkán fordul elő olyan eset, mikor reámutathatunk a mi — egyébként fejlett, magasfokon álló — iparunk sikerére. Most azonban nyilik tér reá, minthogy *Lakatos Lajos* cipész mester és társai 400 pár bakancs készítésre kaptak megbízást a közös hadsereg részére. Nem első megbízás ez, ami amellet tanuskodik, hogy az eddigi szállítások meglegedést vtvak ki. Nagyobb dícséretet nem lehet róluk úgy sem mondani, mintha megállapítjuk ezt a tényt, hogy a hadvezetőség megbizik az alkalmi szövetkezet munkásságában.

— **Pályázat.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által ez évben adományozott 600 koronás ipari tanulmányuti ösztöndíj az ösztöndíjas személyi akadályai miatt megüresedett, erre új pályázatot hirdet a debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

Elnyerhetik a kamara-kerületben illetékes oly iparosok vagy fiatal iparosok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Az ösztöndíj külföldön szakiskolában, tanfolyamon vagy műhelyekben szakbeli tanulmányok folytatására használandó.

Pályázati kérvényeket a kamarához folyó hó 15- (tizenötödik)-éig kell beadni. A kérvényben ismertetendő az eddigi szakképzettség, esetleges nyelvismeret, a külföldi tanulmányok helye és módja.

— **A nőegylet bálja.** Sok fiatal lány gondol szivdobogva január 7-re, mint a jóteköny nőegylet báljának napjára. Ez az egyedüli alkalom, hogy annyi álmodozás, forró vágy után bevezethessék a tarsaságba, s ezután a többi multságokban is részt vehessenek. Özv. *Básthy Barnáné* elnök vezetőjével szorgos rendező sereg buzgólkodik a siker megtartásán, ami a multakból ítélve — ezuttal sem fog elmaradni.

— **Szilveszter est.** Az olombelük névtelen, de annál számottevőbb katonái is vigan akarják elbucsztatni a nekik ugyis kevés örömet, inkább robotot hozó évet. E hó 31-én tarsasvacsora, kabaré és tánczal egybekötött kedélyes Szilveszter-estét rendeznek a „*Royal*”-étteremben. Vacsora jegy: 2 K., belépődíj a kabare- és tánchoz 1 K. Vendégeket is szívesen látnak a derék nyomdászaink úgy a mulatságra, mint vacsorára, melyre jegyeket bármely nyomdában kaphatni. Külön meghívók nem küldetnek sőt.

— **Cigányok garázdálkodása.** Az elmúlt hét szenzációját kóborló cigányok izgágasága gyilkos merénylete, rablása szerezte. Először a *Máhr-tanyán* kísérelték meg a rablást, s a zajra előkerült *Kiss Sándor* bérest és feleségét megsebesítették. — Utóbb *Prok Pál* hentesmester hízalójából emeltek el egy hizott disznót s emellett a környékbeli tanyákat fosztogatták ki. Csütörtökön délelőtt hurokra került három sátorralja cigány, kik azonban eddig még nem vallottak.

— **A szarajevói tartományi kormány kb. 202000 köbméter lábán álló I, és II. oszt. fenyő haszonfat** kínál eladásra. Ajánlatok 1910. évi december hó 20 délelőtt 10 óráig a tartományi kormánynál Szarajevóban adandók be. Bánatpénzül 4600 koronát kell letenni. A

Házlebotás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árakban árusítatnak **Stern Sándor** uri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2. Szörme Muffok és Boákban nagy választék.

re zletes pályázati feltételek megtekinthetők a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál.

— **Harang avatás.** Szép ünnepségre készül a mándoki ref. egyház. Harangját avatja föl holnap d. u. 2 órakor. Az ünnepély védői: Forgách László gróf és neje. A sorrend a következő: d. u. 2 órakor istentisztelet. Fel hatkor közvacsora, 8 órakor hangverseny és táncmulatság.

— **A cigányok és a vásár.** Hétfőn lesz a nagy Lucanapi vásár, mely alkalommal a rendőrség minden cigányt összefogdos, hogy ne garázdálkodhassanak a nagy tömegben. Különösen szükséges ez a múlt heti rablások után, melyek tettesei közül 6 már az ügyészségnél hűsöl. Mindannyi Ajak — és Pátróháról való.

— **Bámulatra méltó** szép ujdonságok láthatók a Löfkovits Arthur és Tarsa karácsonyi kiállításán Debreczenben. Ezen cég 30 évi fennállása óta szoliditása és olcsóságával az ország legnagyobb óras- és ékszerész cégévé nőtte ki magát. Érdeklődőknek díjtalanul küld nagy képes arjegyzékéből.

Méltó sóhaj.

Bessenyei (fölsóhaj) Hűbilitlanság! Olyan szép bevételai vannak körömnök, s még egy rossz kalapot sem vettek nekem a Hatzel-téren . . .

IRODALOM.

— **Modern Könyvtár.** A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő „Modern Könyvtár”, irodalmi, művészeti és tudományos gyűjteményes könyvtárnak, amely valóban kulturális hivatást teljesít a mi irodalmunkban, immár harmadik sorozata, és ezzel most már tíz füzet jelent meg. (Kiadó Politzer Zsigmond és fia.) A legújabb sorozat négy füzetből áll, melyek mind elsőrangú irodalmi és tudományos művek. A füzetek a következők: 1. Nádai Pál: Bágyadt mosolygás. (Tárcák.) 2. Szini Gyula: Vándortáska. (Úti élmények.) 3. Henri Bergson: Bevezetés a metafizikába. Fogarasi Béla fordítása. 4. Peterdi Andor: A Sátor alatt (Magyar Költők II-) (Lírai ciklusok.) Az első füzet igen érdekes, szép és művészi tárcákat hoz a fiatal írógeneráció egyik legizmosabb tehetségű tagjától, Nádai Páltól. E tanulmányoknak igen nagy jelentőségük van, mert úgyszólván egy új irodalmi műfajt honosítanak meg a magyar szépirodalomban: valami egészen új, a novella és a tárcák között mozgó műfajt. A második füzet Szini Gyulától, a kiváló írótól, a Könyvtár főmunkatársától való. Címe: Vándortáska. Ez a füzet irodalmi esemény, épenugy, mint Szini első füzete, a Könyvtár multkori sorozatában megjelent: „Stúdiomok”. Szini e könyvében gazdag és színes uti élményeit írja meg ugyanazon az elragadó, finom és líra nyelven, amely őt novellairódmunk legelső művészei közé emeli. Henri Bergson századunk legmélyebb elméje; ma már a filozófusok világszerte, mondhatni pápájuknak tisztelik. A „Bevetés a metafizikába” korszakos mű, amihogy Bergson neve a filozófiába korszakot jelent. Gondolataink csodálatos mélysége, előadásának páratlan lebilincselő ereje hamar meghódították még azokat is, akik tanításával eleinte nem értettek egyet. A negyedik füzet a modern magyar költészet egyik legerősebb és legértékesebb tehetségének, PeterdiAndornak legújabb verseivel gyarapítja a Könyvtár legjelentősebb sorozatát, a „Magyar Költők”-et. Peterdi Andor legújabb, nagyrésztben még meg sem jelent versei vannak e kötetben összegyűjtve „A Sátor alatt” címen. Az egész anyag három ciklusra oszlik: az első és legnagyobb „A Sátor alatt” ciklus, a második „A Vág mellől”, és a harmadik: „A Fészekből”. Mindhárom ciklus versei, de főleg az első, Peterdi igaz, mesterkéletlen és mély-ségesen szép lírájának legértékesebb gyöngyei. „A Sátor” című verse a modern magyar líra egyik leggyönyörűbb alkotása. Mindegyik füzet elé életrajz és magyarázó előszó kerül, melyet többnyire a szerkesztő ír. A füzetek minden könyves boltban és dohány-tözsdében, továbbá a vasuti pályaudvarokon is kaphatók. Egy-egy füzet ára: 40 fillér.

Minden jó gazdasszony próbálja meg a
HOFFMANN-féle
pörkölt kávé!

CSARNOK.

Klára végbúcsuja.

Írta: Eria.

Ritka természeti tűneményben gyönyörködhetett a figyelmes szemlélő, ha a csodás alkonyi eget nezegette. Tündöklő, sárga fátyol borította be az égbolt nagyrésztét, meg-megszakítva világosabb, majd sötétebb kék sávokkal. Keleten a sárgaság violaszinbe veszett el, rozsdás felbőszörnyekkel tarkítva, míg nyugaton vérvörös fényben csillogott elő a napfény, elbujva a haragos zöld fák levelei közt. S bár sötét a nap, eső hullott alá, megannyi aranyos gyöngyszem. Mintha az égi kincstárból láthatatlan angyalkarok szórták volna le a földre a megmérhetetlen értékű drágaságot. És hogy még inkább azt képzeljük, hogy angyalok akarnak a földdel érintkezni, páratlan szépségű híd, kettős szívarvány ölelte át az égboltot a Dunába vesző végével. A folyam is háborgott; fodrosodó habjai nagy zajjal siettek tova, csillámló tükrét ezer hullám szaggatta. Észak felől sötét felhők tornyosultak, fantasztikus villámlásokkal, földetrazó dörgésekkel félemlítve meg a vidék babonás népségét.

A Dunától nem messze régi, bemohosodott tetejű, góthstílyú kastély tornyocskái meredeztek ég felé. Szinte hetykélkedni látszott a legmagasabb tornyon tündöklő aranyos végű villámhárítóval, nem félve a közeledő vihartól, mely minden percben kitörhetett.

A szél is erősen feltámadt, tördelve a park százados fáit. Bukdácsolva a lombok közt, egy szürke kuvikmadár repült elő. Ki tudja, honnan zavarták ki ily szokatlan időben? Egy csonka galyban megkapaszkodva huhogni kezdett. Nosza, ezt kellett csak hallani az itt foglalatkoskodó kis kertészinak. Rémműlt arccal vetett keresztet magára s elfehéredő ajakkal susogta: „Klára kisasszony! Meg fog halni!” Azzal ész nélkül rohant a kertészlak irányába, még azt sem vette észre, hogy a szél lekapta kalapját s kövér csöppek hullanak homlokára.

Melle zihált, tagjai reszkettek a gyors futástól, mikor a kastély balszárnyától rem messze eső kis kertészlakhoz ért.

Borostyánnal teljesen befuttatott, kis pavilionszerű, filigrán épület volt a cifra vörös téglából emelt lakocská. Lilafürtös clematis-bokrok húzódtak meg a szögletekben, de még csak bimbokkal ékeskedve ezidőszerint. A nyíló liliom nehéz, kábitó illata terjengett körülötte, figyelmessé téve az erre tévedőt a gyönyörű virágerdőre, melyet most a szél össze-visszatöredezett, mintha egy bosszuálló daemón-kéz üznék pokoli játékát.

Egy csomó tépelt szirmot éppen a kertészlegény lábához hajított a szél olyanformán sivitva a kastély rácsozatán, mintha egy gúnyos boszorkányjak kacagna: „Ha-ha, tetszik ugy-e a rombolás! Amit gondos ápolás és aranyos napfény lassan elővarázsolt, most egy pillanat alatt tönkerezúzom. Ha-hah-ha! S belezúgott a rémes zúgásba egy rettenetes menydörgés, erre meg borzasztó csattanás felett; lecsapott a villám egyik közeli béresházba. Veres lángoszlopok jelentek meg azonnal, hajlongva, hajbókolva a szüette gerendák közt. Valóságos tüzes szörnyetegekkel formált belőlük a szél, szeszélyes művészzettel csavargatva, szaggatva, rázva az üstöküket. . . .

De pillantsunk csak be a csöndes kerti házba. Talán ott nyugszik a vihar?

Ketten vannak a fehér-falu kis szobában; veres, majd szürke árnyak kergetőznek a falakon. Semmi ez, csak az ablak előtti fák játéka, amint a villám, vagy sötét felhő okoz. De oly nehéz elnézni ezt az öreg Péter bácsinak. Rheumája felébredve a viharos időben, oda-szeggi őt színehagyott karosszékebe. Pedig mennyire szeretne most erős lenni, ott állani egyellen unokája ágyánál. De hiába erőlködik, nem tud fölkelni, csak a rozoga szék nyög alatta nagy keservesen minden mozdulatánál.

S Klára, az unoka? Holthalavány arccal fekszik a kórágyon. Éjfekete haja kuszáltan övezi keskeny arcát. Néha néha kínosan meg-rándul, fájdalmas szisszenéssel, mintha galvanicus ütés érte volna. Csak két nagy fekete szem csillog, éget, mint a parázs. Mereven bámul a vele szemközt levő Szűz Mária képre, mi előtt egy piros mécszláng pislákol.

De nem látja ő már a képet. . . . A halál-raválók tulvilági nézése már az ő tekintete.

Viziók kiozzák. . . . Lassan, fehér lepelbe öltözött közelg felé egy alak. Mintha glória lán-golna homlokán; kezében egy ércfeszület. . . . S Klára régen porló édes anyjára ismer a szel-lemalakban. Örömtelten felsikoltva akart anyjához sietni, de meg nem lehet, a gyöngé test, az értéktelen salak még visszatartja, erőtlennül roskad vánkosára. Fekete lesz körülte minden, mintha a legsötétebb éjszaka lenne. Apró tűz-csillagok forognak, kavarnak előtte örületes táncban, majd széles sávokká folynak össze s Klára felé kezdenek huzódni. Még egy perc — és elérik!

A vészharang kongása rázza meg a levegőt, a villámgyújtotta tűzre figyelmeztetve a közeli falu lakóit. Mintha nem adta volna tudokra már ezt az irtózatot csattanás. A harangszót a leány is meghallja. Lecsukott szempillái újra fölnyílnak.

Lassan, folyton nagyobbodva, siri zsolozsma hangoktól kísérvé fekete koporsó emelkedik föl mellette. Körös-körül apró kereszték tünedeznek fel s köztük ezernyi kígyóformájú szörnyeteg, hegyes, véres fogakkal, sziszegve, szájukat nagyra feltátva. Zöldes szemükben éhes sóvárgás a falat után, a koporsóban fekvő, szenvedő arcu aggasztán után. S óh borzalom, a legnagyobb szárnyas szörnyeteg éles karmaival már feltépte az öreg szívet. Magasra szökik kebléből a vér-hullám. . . . S ez ömlő zuhatag nem apad ki. Eltűnnek a kereszték, a télelmes allatok, el az ősz alak, csak az a vörös vérhullám nagyobbodik mindig. Már egész tenger s a közepen gyűrűzik, kavargó az örvény. A lány úgy érzi, hogy valami láthatatlan kéz húzza lefelé ez örvény közepébe. Kiáltana, de hang nem hagyja el tor-kát. Nagy verejtékcseppek gyöngyöznek homlokán. A szörnyű küzdelem, melyet a képzelt hullámokkal folytatott, egészen megtörik ereje. Már nem iparkodik menekülni, kész megadni magát az elkerülhetetlen sorsnak. S mi történik? Valami gyöngéd kéz letörli homlokáról az izzadságcseppeket s emeli őt magasra, magasra. Olyan enyhe a levegő, olyan balzsamos illatok folyják körül. Egy csodás szép kertben látja magát. Ezer virág mosolyog felé, forró homlokát langy szellő csókolgatja, fáradt szeméit tündéri zene iparkodik álomra zárni. Olyan halk, olyan bűvös, olyan tulvilági e zene. S hogy még bájosabb legyen a dallam. angyali hangok zengedeznek a varázsos akkordokhoz.

S a haldokló leány arcán mosoly jelenik meg. Oh nem adná e mosolyt az öreg Péter a világ minden kincseért.

Már percek óta áll ott az ágy mellett s nézi, nézi könnyes szemekkel, aggódó arccal unokáját. Ő volt az, ki a verejtékgyöngyöket letörölte annak márvány homlokáról. Bizony nem sejtette, milyen nagy jót tett vele, milyen borzalmas rémképet varázsolt át édes-bűvös nyugalommá. Hiszen nyugodni fog már Klára ügyis nemsokára. . . .

Azt a letépett rojtsomót sém veszi észre, amit felállásakor a karszékéről lerántott. Csak az a mosoly a lány ajkán. . . . Csak arról van tudomása. Szinte éledni kezd reménye, hátha nem mondott igazat az orvos, hátha életben marad az ő kicsi galambja, az ő kis nebánsvirágja. Hisz nem is lehet az, hogy meghaljon, hogy elhervadjon az a gyönyörűsége viragszál, ki még alig élt; inkább meghal ő, az öreg Péter, aki már annyi bánatot, annyi örömet látott. Ő rá már nincs szükség itt a földön. Az égben meg oly régen vár már reá az ő hú felesége. . . .

De mégis mi lenne akkor Klarával, ha ő meghalna? — folytatja gondolatait az öreg Péter. Hát gondot viselne rá a nagymama, hiszen keresztlánya s úgy szereti, mintha tulajdon unokája lenne.

Gondolataiba mélyedve sokáig állt még ott az öreg kertész a fiatal lány ágyánál. Nem is vette észre, hogy megszűnt a vihar, elült a szél. Még a tüzet is eloltották. A fekete felhők is elvonultak s aranyos napsugár reszket a Mária képen. Vagy talán azt sem tudta, hogy vihar dühöngött?

Léptek hallatszottak az ajtó előtt, csattant a zár s belépett a kis szobába Bándyné, a Klára keresztanyja. Olyan türelmetlenül várta a vihar mulását, hiszen még e napon nem is látogatta meg a beteg árvát. S úgy aggódott érte, úgy szerette. Csak az az orvos ne mondta volna, hogy már csak napok kérdése a lányka elete. (Folyt. köv.)

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

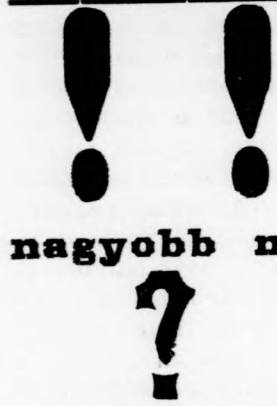
Kiváncslaknak. Akinek még zsebkendő való annak idétlen kirohanására nem lapunkban válaszolunk, oda nem ereszkedünk. Azzal más fórum végez. A nagy közönség már úgyis ítélte, hogy ki támadott, s mennyire jogosan?

Kengyel. Végre ismét megszólalt. Remélhetőleg nem fog *oly* hosszan szünetelni a munkásság,

M. G. Azt hiszi kérem, mert valaki alá tudja tirkantani a nevét, már mindjárt ujságíró? Nagy csalódásban van.

R. D. Még nem nézhettünk utána, bocsánat, majd jövő alkalommal.

HERSKOVITS MIKSA

gégényi gazdaságban mintegy 80 holdnyi káposztatorzsa, juhok legeltetésére kiadó. Ugyanott kapható rozsa, buza, és zabszalma, valamint nagyobb mennyiségű széna.

GYŐZÖTT A SELYPI PORTLAND, KEVERT, VULKÁN-ROMÁNCZEMENT.

FŐ-ELÁRUSÍTÓ KLÁR ANDOR CÉG DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 77. TELEFON: 445 sz.

SÍRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Führer Zsigmond Fiainál

488—52—93 Nyíregyházán, Vármegyeház-utca 5-dik szám.

A „Leányegyesület”

tolyó hó 12-én héttől d. u. 5 órakor a városháza kistermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tisztelt tagokat ez-
uton hívja meg AZ ELNÖKSÉG.

Brüsszel 1910. Grand Prix.

Dralle-féle

ÁBRÁND

a világító toronyban. Virágcseppek alkohol nélkül. Egy parányi elegendő.

Gyönyvirág, Ibolya, Rózsa, Orgona,

Wistaria. (Japán Glycine.)

Csodálatosan elragadó természethűség.

Ára: Ibolya 5.—

Wistaria 4.50

A többi illat 4.—

— Eredetije és mintaképe valamennyi alkohol-nélküli illatszernek. —

Dralle György, Hamburg.

Gyár: Magyarország-Ausztria részére:

Bodenbach, az Elbe mellett.

Hirdetés.

Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t. Nyírbátor.

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait: Mosó szappan, Bóni szinszappan, Szegedi háziszappan, Debreczeni szappan. Kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer finomított repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napraforgó olaj, Napraforgó táblaolaj, Repcefogácsa darabokban és megőrölve, Napraforgó-pogácsa darabokban és megőrölve. Finomított szesz, Rum szesz, Denaturált szesz, Anizsos szesz.

Hirdetések

fölvétetnek e lap kiadóhivat alába.

Széchenyi-ut 17.

vagy

Kiss T. Emma

tőzsdéjében.

Kozmetikai Gyógyintézet!!!

Fennáll 1892. óta.

Főorvos: Dr. Jutassy József,

bőrgyógyász, egészségtan-tanár, az orvosi kozmetika legelső és legrégebb szakorvosa.

Sikereink titka, hogy tudományos alapon működünk.

Szépségrontó bőrbajokat gyorsan és biztosan meggyógyítunk.

Elváltozott arcokat, eltorzult orrokat csinosra formázunk.

Szépítőszereink házilag készülnek és ártalmatlanok.

Szépítő készleteink mindazon szereket tartalmaznak, melyek az illető szépséghibák ellen való; ezek:

Bőrápoló készlet

szereli a természetől szép, tiszta, normális arc és kéz bőrét konzerválják, üdítik; a kényes, száraz, hámlós, durva, érdes, libabőrös, sömörös bőrt finomítják, puhítják, simítják; a petyhüdt bőrt felfrissítik s megmentik a további fonnyadástól; a ráncokat eltüntetik. — Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrgyógyító készlet

a zsíros, fényes, kihevülő, könnyen piruló arcok apolására (mattá tételére) szolgál; gyógyítja a bőrtárgyat (mitesszer), a pattanást (vimmerli), a bőrlikacsokat (pórus), a túlságos izzadást, vörös kezét, vörös orrot, fagyási foltokat. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrkoptató készlet

szereli feltűnés nélkül használhatók; hófehérré teszik a fakó, sárga vagy barna arcot, a szeplőt, májfoltot gyökeresen elmulasztják. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrhámlasztó készlet

elmulasztja a tág bőrpórusokat a benne ülő évtizedes mitesszerekkel együtt; eltünteti a pattanások nyomait, a lencsefoltokat és a kisebb sebhelyeket (himlőhely); leszedi a legmakacsabb szeplőt és májfoltot, a lángvörös rózsapattanást és a kékes borvirágot is. A bőrhámlasztás körülbelül egy heti szobafogsággal jár, mert nagyon drasztikus. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Hajgyógyító készlet

hajkorpa, hajhullás ellen s a hajnöves erősítésére. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Szőrvesztő készlet

a felesleges hajnöves (archajak) gyengítésére és palástolására. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Hajfesték.

A hajfestés nagy gondot ad, mert a hajfestékek között kevés az ártalmatlan és megbízható. Dr. Jutassy főorvosunknak hosszú tapasztalatai alapján végre sikerült olyan hajfestéket előteremtenie, mely ez idő szerint a legtokeletesebb: tudniillik csak a hajat fogja, a fejbőrt nem, a fehéreműt nem piszkítja, természetes színt ad mely nem fakul és színeken nem játszik, rendkívül tartós, a kezelés igen egyszerű, idegen segítséget nem igényel és sem a hajnak, sem a fejbőrnek nem árthat. Egy adag Dr. Jutassy-féle hajfesték ára használati utasítással 10 K. és kapható a következő színárnyalatokban: arany-szőke, sötétszőke, világosbarna, gesztenyebarna, fekete.

A ki a megfelelő készletet nem tudja megválasztani, annak személyesen vagy levélben díjmentesen adunk felvilágosítást.

A Dr. Jutassy féle készletek és hajfestékek kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában.

FŐRAKTÁR:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca 4. szám.

Szétküldés utánvétellel. — Kérjük pontosan megjelölni, teljes vagy próbakészlet kívántatik-e, különben teljes készletet küldünk.

Papp Géza
fűszer- és csemege
üzletében kaphatók:
a legfinomabb angol tea-rum
és tea-sütemény.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyháza, a törvényszék mellett.

Legújabb stilü palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák.

Ebédlő diványok,

Megfelelő árak.

Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa-, vas- és rézbutor nagy raktára.

Magyarázat!Hogy mennyire köztudomásu a közönségnek az a tény, hogy **kolerajárvány** veszélyének esetén a tisztaság mellett ::**legjobb óvszer az****Esterházy-Cognac**

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az :: Esterházy cognacgyár két Egrot-féle főzőkészüléke ::

1,752.000 liter bor

termelőképességet foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzen a **KOLERA ELLEN.** ::

Ez a magyarázata a rendkívül nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható. ➔

Központi iroda: BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-útca 10 szám.

Állandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színü háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményü angol bőr-moket és női szalon-garnitúrákat, vas, félrez és egész rez hálósobákat, lószór- és afrik madraczokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelü matt-bútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

370-13-20

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlított fa- és vashútorokat gyári árban árusítok.

Megérkeztek

a Szörme boák és muffok valamint nagy választékban

az őszi és téli ujdonságok, férfi és női divatcikkekben.

KLEIN HERMAN,

férfi-, nődivat és kézimunka üzletébe.

Tokaji-utca (Hohe cukrászda mellett.)

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

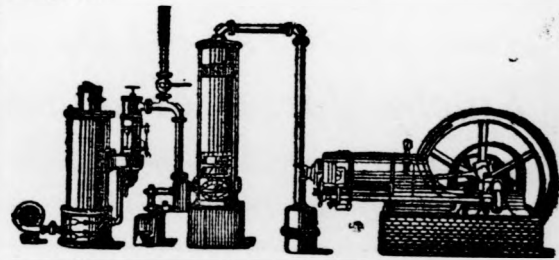
Goldberger Dávidnál,

Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Szabó és Társa.

Most: Budapest, V., Báthori-utca 22. Azelőtt: Gyár-utca.

Ajánlják ugy faszén, koks antracit és barnaszén tüzelésrge alkalmas szívó-gáz selepeit.

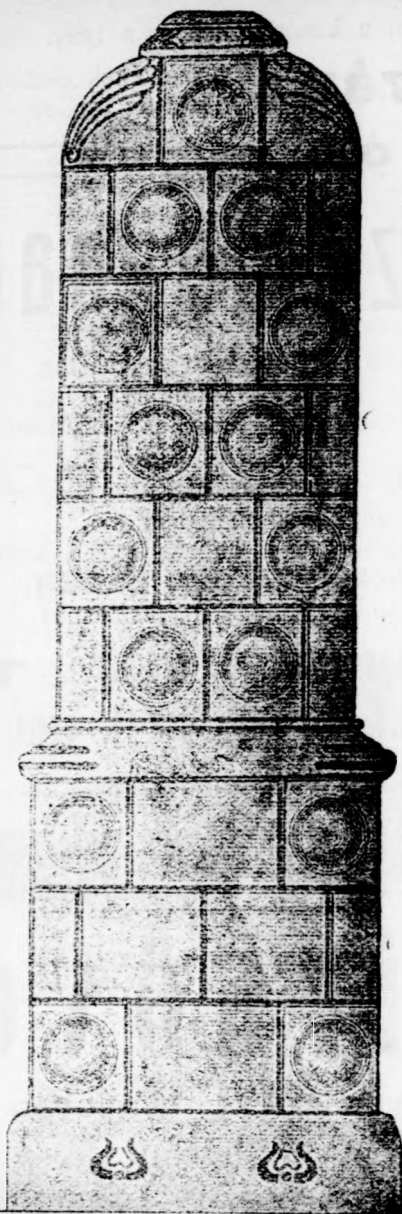
Üzemköltség lóerőnként körülbelül 1 1/2—2 fillér. Legmesszebbmenő jótállás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

LICHTMANN VILMOS

czég ajánlja

Nyiregyháza, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemü különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzekék beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzalogbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

Lórencz Miklós

első szabolcsmegyei cserépkályha
gyára NYIREGYHÁZA,
Kótaji-utca 52 szám.

Ajánlja a legizlésebb és legmodernebb
kályhát **50% olcsóbban**
mint bármikor.

TESSÉK érdeklődni!

TESSÉK megtekinteni!

TESSÉK előrelátónak lenni!

TESSÉK óriási raktárból választani.

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített pánccs szekrény. Bámulatos
olcsó.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz.
Etvállalják a safék szállítását és beépítését.

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden
modern lakás nélkülözhetetlen berendezési
tárgya.

Uj építkezéseknél a falazással egy
időben beépíthető. Régi házakban a szak-
szerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban
eszközöltetik. 530-20-6

Az amerikai élelmesség legelőtre valóbb alkotása!

Dr. Just Wolfram-lámpa

a leggazdaságosabb és legalkalmasabb fémfonals izzólámpa.

70% árammegtakarítás

::: a közönséges szénfonalu izzólámpákkal szemben. :::

Szép, kellemes, fehér fény, átlagos égés
tartam kb. 1000 óra fény — csökkenés nélkül.
— Csakis a Dr. Just Wolfram feliratct viselő
lámpák valódiak.

Árak: Dr. Just Wolfram:
16 gyf. kor. 2.40 | 50 gyf. kor. 3 —
32 gyf. kor. 3.— | 100 gyf. kor. 4.40
Ganz vagy Edison foglalásban. Közönséges szén-
szálas lámpák 5., 10., 16., 25. és 52. gyf.
darabja: 56 fillér.

70% árammegtakarítás.

Kapható: Wassermann Sámuel üveg- és porcellán üzletében.

Telefon: 121 sz.

Nyiregyházán, Zöldség-tér 2 sz.

Telefon: 121 sz.

Fix fizetés és magas jutalék
mellett alkalma-
zunk vidéki ügy-
nőket, sorsjegyek
részletfizetésre való eladásához. Havonként
elérhető jövedelem **300—600 K.**

Hecht Bankház Részvénytár-
saság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

Aki gyomorfájós, bélteteg, étvágytalan, lesová-
nyodáshoz hajlandós, használja a számos év óta
jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-
től Stóckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó
emésztését használja a Schaumann-féle gyomor-
sót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében,
mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomor-
savat és előmozdítja az emésztést. Egy
doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyan-
azon hatást teszik, mint a
gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-
pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb
2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schaumann
gyógyszerész Stockerau-ban.
Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és
Dr. Egger J. gyógyszerháza Budapesten.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb
Réthy-féle pemetefű **cukorkánál.**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és
határozottan Réthy-félét kérjünk, mi-
vel sok haszontalan utánzata van.

Ára 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

572-10-5.

Eladó szőlővesszők.

Gyökerez Európai homok talajra alkalmas
vessző a következő fajokból eladó: Erdei,
Ezerjő, Mézesfű, Olaszrizling, Sárfehér,
Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagy-
burgundi, Kövidanka, Oportó, S-lanka-
menka, Furmint és még mintegy száz cse-
megefajból ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és dugyökezték, így
pótlásra is teljesen megfelelnek.

Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és
oltványokról ingyen és bérmentve.

Czím:

Szűcs Sándor Fia

szőlőtelepe

Bihardiószeg.

Legjobb postatásak kaphatók

Klein Gyula

könyveskereskedésében
Kisvárdán.

581 3-2